

ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОР (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ)

Філоненко А.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ємельянова О. В.

У політичному дискурсі метафора має вагоме значення, оскільки дозволяє побачити, уявити та оцінити певне явище із вигідної мовцю точки зору. Метафора привертає і утримує увагу, насичує текст виразними образами, здатними надовго зберегтися у пам'яті, впливає на асоціативне мислення реципієнта. Даний троп використовується для того, щоб підкреслити одні особливості предмету, а інші зробити менш помітними.

У більшості випадків мова політичних діячів відрізняється високою частотою вживання метафор для формування у реципієнта підсвідомого емоційного фону і певного ставлення до якогось явища, події чи діяча. Яскравим прикладом цього є публічні виступи президента США Барака Обами, який вдало та майстерно користується метафорами, що робить мову образною і живою.

У дослідженні способів перекладу метафор було взято за основу класифікацію, запропоновану П. Ньюмарком: збереження аналогічного метафоричного образу, переклад метафори порівнянням, заміна еквівалентної метафорою у мові перекладу, збереження аналогічного метафоричного образу з додаванням пояснення, яке дає підстави вважати порівняння експліцитним, перефразовування.

Для перекладу метафор, взятих із різних промов президента США Барака Обами на різноманітні тематики, у більшості випадків спостерігаємо використання прийому збереження аналогічного метафоричного образу.

Пр.: *Our nation is at war, against a far-reaching network of violence and hatred.* – Наша країна перебуває в стані війни проти широко розкинутої павутини насильства і ненависті.

And yet, year after year, as this moral cancer ate away at the American ideals of liberty and equality, the nation was silent. – І все ж таки, рік за роком, оскільки це ракове захворювання моральності знищує американські ідеали свободи та рівності, нація мовчала.

So the United States of America will work with a broad coalition to dismantle this network of death. – Тому США буде співпрацювати із широкою коаліцією для того, щоб знищити цю організацію смерті.

Активно уживаним є прийом заміни еквівалентною метафорою у мові перекладу.

Пр.: *But they sense, deep in their bones, that with just a slight change in priorities, we can make sure that every child in America has a*

decent shot at life, and that the doors of opportunity remain open to all. – Але вони відчували на підсвідомому рівні, що як тільки ми трішки змінимо пріоритети, то переконаємося, що кожна дитина в Америці має високий шанс на життя, постукайте – і вам відчинять.

Nearly two centuries ago, before civil rights, before voting rights, before Abraham Lincoln, before the Civil War, before all of that, America was stained by the sin of slavery. – Близько двох століть тому, коли ще не існувало громадянських прав і права голосу, не було ні Авраама Лінкольна, ні громадянської війни, коли не було всього цього, Америка носила клеймо рабства.

Приєм перефразування для перекладу метафор, ужитих у політичному дискурсі, є дієвим, оскільки дозволяє передати образність мовлення.

Пор.: *With old friends and former foes, we'll work tirelessly to lessen the nuclear threat, and roll back the specter of a warming planet.* – Разом зі старими друзями та колишніми ворогами ми невтомно працюватимемо заради зменшення ядерної загрози та зупинення примари глобального потепління.

Аналіз фактичного матеріалу свідчить, що у способах перекладу метафор, використаних Бараком Обамою, переважає принцип збереження аналогічного метафоричного образу та заміна еквівалентною метафорою у мові перекладу, перефразування використовується рідше, випадки використання інших прийомів поодинокі.

Філоненко, А. До питання про особливості перекладу метафор (на матеріалі англomовного політичного дискурсу) [Текст] / А. Філоненко ; наук. кер. О.В. Ємельянова // Перекладацькі інновації : матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 12-13 березня 2015 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 84-86.